

U. Kiss László, M

du

ÍGY GYŐZTÜNK

193:1956

1956. október 28.

AGYÓZELEM NAPJAKÉNT vonult be nemzeti mitológiánkba október 28. „Nem értünk egyet azokkal, akik az elmúlt napok eseményeit sommásan ellenforradalmi, fasiszta puccskísérletnek minősítik.” – olvashatjuk a *Szabad Nép* aznapi számának vezércikkében a *Híven az igazsághoz* című írásban. 17 óra 25 perckor megszólalt a Kossuth rádióban NAGY Imre, a magyar miniszterelnök, és szintén nemzeti demokratikus mozgalomról beszélt, amely „az elmúlt évtized szörnyű hibáinak és bűneinek végzetes következményei” miatt bontakozott ki. Bejelentette, hogy a szovjet csapatok megkezdték a kivonulást a fővárosból, s elindultak a tárgyalások a szovjet haderő teljes kivonulásáról is.

Az október 27-én alakult új nemzeti kormány, melynek tagja volt már TILDY Zoltán és KOVÁCS Béla is, határozatot hozott többek között az ÁVH megszüntetéséről, azzal párhuzamosan az új karhatalom felállításáról, a Kossuth-címer bevezetéséről, március 15-e nemzeti ünneppé nyilvánításáról, az általános amnesztiáról, a bér- és normarendezésről, az erőszakos „tsz”-szervezések megszüntetéséről, a családi pótlék és nyugdíjak felemeléséről, a fiatalok lakásépítkezésének támogatásáról. „De tagadnánk a teljes igazságot – olvashatjuk a már említett *Szabad Nép*-vezércikkben –, ha elhallgatnánk, hogy a tüntetésben kezdettől fogva részt vettek rossz elemek is. Ezek, különösen a tűzharcok megindulása után, fegyveresen garázdálkodtak, népi demokráciánkkal szemben léptek fel, ártatlan és fegyvertelen embereket,

továbbá foglyokat gyilkoltak s fosztogattak is.” Világos beszéd ez. Negyven év távlatából meg is lehet érteni, ha az ember odafigyel. Győztesnek nyilvánítjuk azt, aki a győztesse nyilvánításhoz szükséges feltételeinket elfogadja. Akik ezek után nem teszik le a fegyvert, azok továbbra is rossz elemek, hiszen népi demokráciánk ellen lépnek fel. Fegyveres garázdák, gyilkosok, ellenforradalmárok.

Mi történt ezen a győztes napon? Hajnali két óraker az MDP Katonai Bizottsága ismertetni akarta azt a tervet, mely a rendteremtés alapját jelentette volna. A FEHÉR Lajos, CZINEGE Lajos és FÖLDES László által kidolgozott terv szerint, a hatalmat akár Nagy Imre félreállításával is a hadsereg ragadja magához, és kikiáltja a katonai diktatúrát. A diktátor személyét GYURKÓ Lajos tábornokban találták meg. Az a Gyurkó Lajos a kiszemelt jelölt, aki 28-án, „a győzelem napján” repülőgépről ágyúztatta Kecskeméten az ún. Cigánytelepet, majd fegyveres harcban szorította ki Kecskemét városa stratégiaileg fontos helyeiről a felkelőket. Hozzá tartozó alakulatok nyitottak sortüzet a tömegre aznap Szabadszálláson, Kalocsán és másutt.

AFŐVÁROSBAN 28-ÁN HAJNALBAN SZOVJET–magyar összehangolt támadás indult a Corvin köz ellen. Mivel a Corvin köziek még nem tudták, hogy a reggeli *Szabad Nép* szerint győztek, felveszik a harcot, megsemmisítik a támadó szovjet harckocsikat, s így a magyar gyalogsági támadás elmaradt.

Hosszú belső pártküzdelmek után megszűnik az MDP KV, és a PB határozata alapján egy hattagú pártelnökség alakul KÁDÁR János vezetésével, közkeletű néven: a pártdirektórium.

A fegyveres erőknél az elvtárs megszólítást a bajtárs váltja fel. A kiskunhalasi lövészezred katonái a csepeli Királyerdőnél két felkelőt agyonlőttek, kijárni aznap lehet, gyülekezni nem. Mórahalmon a határőrök sortüzet nyitnak a tömegre. Egy halott volt.

Győzött a forradalom?

M. Kiss Sándor